

Overschakelen van biggenkorrel naar startvoer op 18 kg

Daniël de van de Loo, Mechie Beur-skens-Voermans, VPB-S

Op het Varkensproefbedrijf "Zuid- en West-Nederland" in **Sterksel** is onderzoek verricht naar het verstrekken van startvoer tijdens de biggenopfok, vanaf een lichaamsgewicht van **18 kg**. Hieruit blijkt dat zowel in de biggenopfok- als in de vleesvarkensfase de technische resultaten verslechteren bij overschakeling op **18 kg** in plaats van bij opleg in de **vleesvarkenshouderij**. Ook milieutechnisch en bedrijfseconomisch gezien blijkt het overschakelen op **18 kg** niet aantrekkelijk.

Op de meeste varkensbedrijven wordt tijdens de biggenopfok biggenkorrel verstrekt. Bij opleg in de vleesvarkenshouderij (circa 25 kg) wordt overgeschakeld op startvoer. Eerder overschakelen op startvoer zou de volgende voordelen kunnen bieden:

- Beter economisch resultaat doordat startvoer goedkoper is dan biggenkotel.
- Betere technische resultaten in de vleesvarkenshouderij omdat geen voeroverschakeling plaatsvindt bij het verplaatsen van de dieren.
- Lager fosfaatoverschot door een lager fosforgehalte in startvoer. Het stikstofgehalte van startvoer ligt echter hoger.

Doel van het onderzoek was om de invloed van het verstrekken van startvoer vanaf 18 kg lichaamsgewicht op de technische en bedrijfseconomische resultaten, op de gezondheid van de varkens in de opfok en in de mesterijperiode en op de mineralenbalans in beeld te brengen.

Opzet onderzoek

Het onderzoek omvatte twee experimenten: één in de biggenopfok en één in de vleesvarkenshouderij. Het eerste experiment omvatte 876 biggen met de volgende proefbehandelingen:

- 1 Gespeende biggen kregen gedurende de hele biggenopfok biggenkorrel verstrekt: de eerste week biggenkorrel speciaal, gemedicineerd en vervolgens biggenkorrel speciaal.
- 2 Dezelfde behandeling als 1, maar vanaf 18 kg werd geleidelijk overgeschakeld op startvoer klein formaat. Dit werd gedurende de verdere opfokperiode verstrekt.

Het tweede experiment omvatte 566 dieren in de vleesvarkenshouderij met de volgende proefbehandelingen:

- 1 Aan biggen die in de opfok alleen biggenkorrel verstrekt hadden gekregen werd bij opleg in de

Tabel I: Samenstelling gebruikte voeders (g/kg)

	EW	ruw eiwit	ruw vet	ruwe celstof	damvert. lysine	vert. fosfor
Biggenspeenkorrel speciaal, gemedicineerd ¹	1,12	169,0	49	36	9,9	4,2
Biggenkorrel speciaal	1,08	166,0	41	40	9,9	4,0
Startkorrel klein formaat	1,06	170,0	36	46	8,2	3,0
Startkorrel	1,06	172,0	36	50	8,2	3,1
Vleesvarkenskorrel	1,03	161,0	32	58	6,7	2,0

¹Biggenkorrel speciaal met 400 ppm oxytetracycline.

vleesvarkenshouderij startvoer verstrekt.

2 Aan biggen die in de biggenopfok tot ± 18 kg lichaamsgewicht biggenkorrel verstrekt hadden gekregen en daarna startvoer klein formaat, werd bij opleg in de vleesvarkenshouderij startvoer verstrekt.

De samenstelling van de in experiment 1 en 2 gebruikte voeders wordt in tabel 1 vermeld.

Resultaten biggenopfok

De technische resultaten zijn weergegeven in tabel 2. In de periode dat alle biggen biggenkorrel verstrekt kregen (vanaf opleg tot 18 kg) waren de technische resultaten in beide proefgroepen gelijk. Vanaf 18 kg lichaamsgewicht tot het einde van de opfok

ontstonden er verschillen in EW-conversie ten nadele van het overschakelen op startvoer op 18 kg. Dit werd mogelijk veroorzaakt doordat het gebruikte startvoer niet voldoende geschikt was voor biggen vanaf 18 kg, met name het eiwit- en aminozuurgehalte daarin. Het financiële nadeel in de biggenopfok bedroeg door de slechtere technische resultaten f 0,12 per dier. Bij overschakeling naar startvoer op 18 kg lichaamsgewicht nam de fosforuitscheiding in de biggenopfok, door een lager fosforgehalte in startvoer, met 14,9% af. De stikstofuitscheiding nam, door de hogere voeropname en het hogere eiwitgehalte in het voer, toe met 10,3%. Zolang echter in de mineralenboekhouding de gespeende biggen in berekeningen bij de zeugen worden meegenomen, biedt dit geen voor- of nadelen.

Tabel 2: Technische resultaten in de biggenopfok bij wel of geen verstrekking van startvoer vanaf 18 kg lichaamsgewicht (experiment 1).

	Geen startvoer	Startvoer vanaf 18 kg
Aantal dieren opgelegd	438	438
Groei (gr/dag)	408	396
EW-opname	0,69	0,69
EW-conversie	1,69 ^a	1,74 ^b
Uitval (%)	2,1	1,4

^{a,b} Een verschillende letter binnen een regel betekent een significant verschil tussen de proefgroepen ($p \leq 0,05$)

Tabel 3: Technische resultaten vleesvarkenshouderij bij verstrekking van startvoer vanaf 18 kg lichaamsgewicht of vanaf opleg in de vleesvarkenshouderij (experiment 2).

	Startvoer vanaf :	
	opleg vleesvarkenshouderij	18 kg
Aantal dieren opgelegd	283	283
Groei (gr/dag)	818	824
EW-opname	2,27 ^a	2,34 ^b
EW-conversie	2,78 ^a	2,84 ^b
Vleespercentage	54,5	54,4
Uitval (%)	1,8	2,1

^{a,b} Een verschillende letter binnen een regel betekent een significant verschil tussen de proefgroepen ($p \leq 0,05$)

Resultaten vleesvarkenshouderij

In tabel 3 zijn de technische resultaten in de vleesvarkenshouderijfase weergegeven. De biggen die op een lichaamsgewicht van 18 kg overgingen op startvoer, hadden in de vleesvarkenshouderij een hogere EW-opname en een ongunstigere EV-conversie. Er waren geen verschillen in groei en vleespercentage. Het financiële verschil in de vleesvarkenshouderij bedroeg f 1,98 per dier ten nadele van de verstrekking van startvoer vanaf 18 kg. Dit was het gevolg van hogere voerkosten. Bij gelijkblijvende resultaten zou het verstrekken van startvoer aan biggen vanaf 18 kg geen gevolgen hebben voor de mineralenbalans voor de vleesvarkenshouderij. Door de slechtere technische resultaten namen de fosfor- en de stikstofuitscheiding toe met respectievelijk 3,7% en 4,1%.

Conclusies

- De technische en economische resultaten waren bij verstrekking van startvoer aan biggen vanaf 18 kg, zowel in de biggenopfok als in de vleesvarkenshouderij slechter.
- De stikstofuitscheiding nam bij verstrekking van startvoer vanaf 18 kg zowel in de biggenopfok als in de vleesvarkenshouderij toe. De fosforuitscheiding nam in de opfokperiode af en in de vleesvarkenshouderij toe.
- Voor de praktijk blijkt dat de strategie van overschakelen bij opleg in de vleesvarkenshouderij zowel (milieu)technisch als bedrijfseconomisch gezien het meest voordelig is. ■

